

perikon, gul snerre, smalbladet høgeurt, fløjlgræs, knoldranunkel m.fl. Der er til vegetationen knyttet et rigt insekt- og andet dyreliv. Tørvelag er manglende eller kun svagt udviklet.

Bortset fra strandoverdrev og enkelte fredede områder er overdrevene i dag stort set alle indhegnede. I takt med de senere års strukturændringer i landbruget er græsningen på mange arealer aftaget eller helt ophørt, og en del overdrev præges derfor i lighed med hedearealer af stigende tilgroning med buske og træer.

De eksisterende overdrev findes nu hovedsagelig på kuperede, svært opdyrkelige områder eller som dele af dyrehaver. Derfor findes de i reglen på nuværende og tidligere tiders kystskrænter (f.eks. stenalderhavets kystskrænter) og andre kuperede, svært opdyrkelige områder. Specielle overdrevstyper findes på Bornholm i form af klippeløkker og som kalkbakker i Himmerland og på Møn m.v.

Overdrevene kan have kontinuerlige og diffuse afgrænsninger i forhold til naturtyper som enge, moser, krat og heder. Derimod vil der oftest omkring overdrevet være tydelige terrænskel i form af veje, hegn, grøfter og lign., ligesom der vil være markante overgange i forhold til højskov og plantage samt til agerarealer, der er i omdrift.

Visse hårdt græssede overdrev kan være næsten uden opvækst af vedplanter (buske, træer).

7. Særligt om arealberegning

Mellem de fleste af de ovenfor nævnte naturtyper er der i mange tilfælde meget jævne og glidende overgange, f.eks. fra eng til mose, fra rørsumpe til kratbevoksede områder og fra hede til mose. De nævnte overgange med små ændringer i vegetationssammensætningen vil bero på helt lokale variationer i jordbundens type og vandindhold.

Ved arealberegningen af sådanne biotopkomplekser lægges det samlede naturareals størrelse til grund. Småbiotoper, der ikke i sig selv opfylder størrelseskriteriet, vil således kunne være omfattet af beskyttelsesordningen, hvis de støder op til eller indgår i arealer med andre naturtyper, som er omfattet af beskyttelsesordningen, jf. bl.a. bemærkningerne herom i pkt. 6.3. og 6.4. samt om småsøerne i pkt. 6.1.

Ved afgrænsningen af arealet lægges endvidere til grund, at der skal være tale om et sammenhængende areal.

Med *sammenhængende areal* forstås et område, som i naturfredningsmæssig henseende kan karakteriseres som en funktionel helhed. Dette indebærer, at en hede, eng eller mose eller et overdrev eller kombinationer af disse naturtyper kan anses som sammenhængende i naturfredningslovens forstand, uanset

om området i et vist omfang er gennemskåret af f.eks. mindre veje, brandbælter, vandløb, små skovparceller, hegn, herunder levende hegn, m.v. I øvrigt må det bero på et konkret skøn i det enkelte tilfælde, om et areal kan anses som sammenhængende, herunder om de »fremmede elementer« er så væsentlige, at der såvel landskabeligt som biologisk set ikke er tale om helhed. Disse elementer må derfor udgøre en relativt beskedent del af det samlede areal, for at der kan ses bort fra dem ved afgørelsen af, om området er »sammenhængende«.

Det bemærkes, at *ejerforholdet* er uden betydning for afgørelsen af, om et areal er sammenhængende. Præcise regler om arealberegningen kan fastsættes med hjemmel i § 43 b, stk. 7, jf. afsnit 5.4. ovenfor.

8. Forespørgsler

De hidtil gældende bekendtgørelser vedrørende naturfredningslovens §§ 43-43 b har hjemlet en særlig forespørgselsordning. Efter denne påhviler det amtsrådet henholdsvis Hovedstadsrådet at give oplysning om, hvorvidt et givet areal er omfattet af godkendelsesordningen. Såfremt oplysning herom ikke er afgivet inden en vis frist, har virkningen været, at lodsjerne har kunnet gennemføre foranstaltningen uden tilladelse efter lovens §§ 43-43 b. Erfaringerne har vist, at denne forespørgselsordning næppe har haft stor praktisk betydning, samtidig med at den har givet anledning til væsentlige administrative problemer, især ved vurderingen af, hvorvidt tilkendegivelser fra amtskommunerne om, at et areal ikke er omfattet af godkendelsesordningen, har kunnet påklages til Miljøministeriet. I forbindelse med udarbejdelsen af kommende administrative retningslinjer vil det blive taget op til overvejelse og forhandling med de berørte parter, om der er grund til at bevare denne forespørgselsordning. Det må herved forudsættes, at amtsrådenes afgørelser efter lovforslagets §§ 43, stk. 1, og 43 a, stk. 1, om, at et areal eller en foranstaltning ikke er omfattet af godkendelsesordning, skal kunne påklages efter de almindelige regler, og at de formelle regler om offentliggørelse og klagevejledning m.v. også gælder for sådanne afgørelser.

Til nr. 14

Bestemmelsen pålægger miljøministeren at fastsætte regler om beskyttelsesbræmmer omkring de naturtyper, der er nævnt i § 43, stk. 1, og § 43 a, stk. 1 og 2. For øvrige beskyttede naturtyper kan der, såfremt der er behov herfor og formålet med beskyttelsen efter § 43 a tilsiger dette, foreskrives udlæggelse af beskyttelsesbræmmer.

Beskyttelsesbræmmernes udstrækning udgør i sig selv et vanskeligt spørgsmål, dels fordi bræmmebred-